

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Landelijk gebied gemeente Zutphen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

25 juli 2019 / projectnummer: 3273

1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Zutphen wil haar *Visie Landelijk Gebied* (2015) vertalen naar een omgevingsplan (bestemmingsplan verbrede reikwijdte).¹ Dit plan biedt ruimte voor verschillende ontwikkelingen, waaronder uitbreiding van agrarische bedrijven en andere bedrijven. Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Zutphen heeft de Commissie gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

Een doel van de gemeente is om in het omgevingsplan zo min mogelijk regels op te nemen en daarmee zoveel mogelijk ruimte te bieden aan initiatieven die zich aandienen. In het MER zijn daarom vijf scenario's onderzocht, die gezamenlijk 'de hoeken van het speelveld' vormen. Elk scenario gaat uit van een maximale invulling vanuit een bepaalde invalshoek. Uit analyse en vergelijking van de scenario's (zogenaamde botsproeven) blijkt dat alle scenario's in bepaalde mate leiden tot ongewenste negatieve gevolgen voor het milieu en /of andere gemeentelijke doelstellingen (sterke economie, breed scala aan functies, eigen identiteit en leefbaarheid). Vooral het scenario 'doorgroei agrarische bedrijven' leidt tot grote negatieve effecten op onder andere natuur, landschap en gezondheid. Het scenario 'klimaatfactoren' laat zien dat ook de energietransitie tot grote negatieve effecten op natuur en landschap kan leiden, afhankelijk van het landschapstype. Het MER maakt duidelijk dat in het buitengebied een evenwicht gezocht moet worden tussen economische ontwikkelingen en bescherming van de leefomgeving.

Wat kan het MER bijdragen aan het omgevingsplan?

De uitgebreide beschrijving van de huidige situatie, het werken met scenario's en de uitgevoerde 'botsproeven' leveren veel waardevolle basisinformatie op voor het omgevingsplan. De botsproeven maken immers duidelijk tot welke kansen en belemmeringen de ontwikkelingen in de verschillende deelgebieden/landschapstypen zullen leiden.

Met deze uitkomsten in de hand, zou de gemeente kunnen bepalen hoe om te gaan met de spanningen tussen het bieden van vrijheid en het behouden van de kwaliteit van het buitengebied. Het MER zou daarvoor (per deelgebied) moeten aangeven in hoeverre in het omgevingsplan sturing op bepaalde ontwikkelingen mogelijk en noodzakelijk is. Een beschrijving van maatregelen waarmee negatieve effecten kunnen worden voorkomen is in het MER echter niet gegeven. Nu deze uitwerking van concrete maatregelen ontbreekt, is niet goed te volgen op welke manier de resultaten van het MER door de gemeenteraad benut kunnen worden bij het besluit over het (voorontwerp) omgevingsplan.

Wat ontbreekt nog aan het MER?

Het MER is uitgebreid, goed leesbaar en systematisch van opbouw. De effectbeoordeling van de scenario's is over het algemeen helder omschreven en verantwoord.

¹ Een omgevingsplan is een juridisch-planologische regeling behorende bij de nieuwe omgevingswet. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe wet stelt de gemeente een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op, onder de Crisis- en Herstelwet. De gemeente wil hierin alle onderwerpen die de leefomgeving raken integreren.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER echter een aantal tekortkomingen. Zij acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het omgevingsplan. Het gaat om de volgende punten:

- De beschrijving en onderbouwing van het voorkeursalternatief is niet ingevuld in het MER. De ‘maximale mogelijkheden’ van het omgevingsplan zijn daardoor ook niet beschreven, waardoor de effecten van het plan nog niet duidelijk zijn. Daardoor kan het MER op dit moment nog niet ten grondslag liggen aan het omgevingsplan (bestemmingsplan). Maatregelen waarmee negatieve effecten op de leefomgeving voorkomen kunnen worden ontbreken.
- De ‘brongegevens’ die zijn gebruikt voor de effectbeoordeling zijn niet goed navolgbaar. Zo is niet duidelijk hoeveel en welke agrarische bedrijven zich in het gebied bevinden en hoeveel dieren daar worden gehouden.
- De Passende beoordeling laat niet zien hoe aantasting van beschermde natuur door het plan (Natura 2000-gebieden) kan worden voorkomen.
- De effecten op archeologische waarden zijn niet beschreven.
- Het is onduidelijk welke gevolgen klimaatverandering voor de ontwikkeling van het landelijk gebied heeft.

Tot slot constateert de Commissie dat de samenvatting van het MER nog ontbreekt², hoewel paragraaf 12.2. hier voor een belangrijk gedeelte in voorziet. De samenvatting is een cruciaal onderdeel van het MER omdat deze vooral wordt gebruikt door bestuurders en burgers.

De Commissie adviseert de ontbrekende informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over het omgevingsplan.³ In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Achtergrond

De gemeente Zutphen wil haar Visie Landelijk Gebied (2015) vertalen naar een omgevingsplan. Hierin loopt de gemeente vooruit op de Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 van kracht wordt. Omdat de Omgevingswet nog niet van toepassing is, is planologisch-juridisch sprake van een ‘bestemmingsplan verbrede reikwijdte’, op grond van de Crisis- en Herstelwet. Het omgevingsplan is kaderstellend voor verschillende activiteiten, waaronder uitbreiding van agrarische bedrijven. Daarom wordt op grond van het Besluit m.e.r. (categorie C/D 14) een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Deze procedure is ook nodig omdat – vanwege mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden – een Passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming opgesteld is.

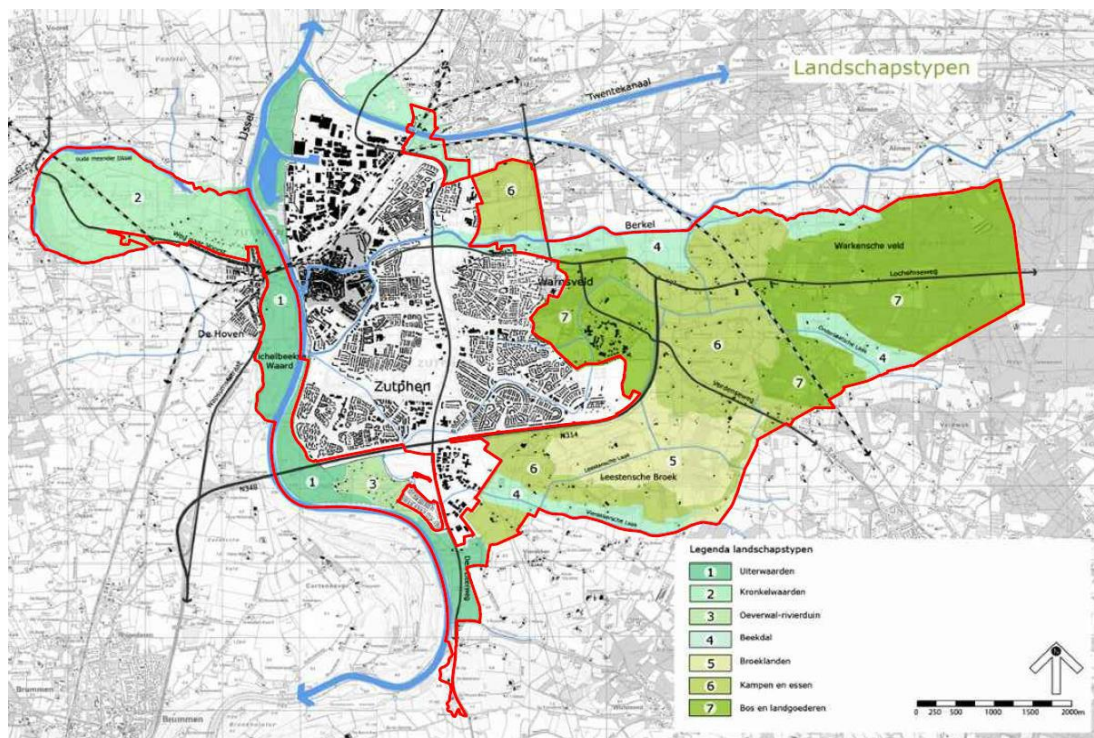
Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Zutphen – besluit over het omgevingsplan/bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3273](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

² Aangegeven is dat de samenvatting wordt ingevuld na beoordeling door de Commissie m.e.r. Daardoor kunnen lezers van het MER nu nog niet beschikken over deze informatie, terwijl deze ook in deze fase van belang is.

³ Het MER is door de gemeente gepubliceerd tezamen met het voorontwerp omgevingsplan. De volgende stap is het opstellen en publiceren van het ontwerp omgevingsplan. Dit biedt de mogelijkheid om het aangevulde MER alsnog ter inzage te leggen bij het ontwerp omgevingsplan.

Figuur 1: Plangebied en landschapstypen die de basis vormen voor de effectbeoordeling (bron: MER)

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Relatie MER en Omgevingsplan

Welke informatie moet het MER opleveren?

In paragraaf 2.1 van het MER is – mede op basis van de Visie Landelijk Gebied (2015) – onder andere aangegeven dat de gemeente er naar streeft ruimte te bieden voor creatieve initiatieven en nieuwe (economische) ontwikkelingen en de regeldruk wil verminderen. Daarnaast is aangegeven dat de kernkwaliteiten van de verschillende deelgebieden bepalend zullen zijn voor ontwikkelingen en dat duurzaamheid de rode draad vormt voor het omgevingsplan. Het doel voor het MER van de gemeente is duidelijk maken in hoeverre in het omgevingsplan regels opgenomen moeten worden om ontwikkelingen te sturen, zodanig dat kernkwaliteiten en andere waarden voldoende beschermd zijn. Met andere woorden: welke

effecten moeten worden voorkomen door het stellen van strikte planregels en welke ruimte kan worden geboden door middel van 'spelregels voor initiatieven'. Daarnaast moet het MER informatie opleveren over hetgeen het plan maximaal mogelijk maakt en de effecten daarvan op de leefomgeving beschrijven.

De gevolgde aanpak levert inzicht: knelpunten

De in het MER gevolgde methodiek, met de 'foto van de leefomgeving', de vijf scenario's en de effectbeoordeling en botsproeven is bij uitstek geschikt om input te leveren voor de manier waarop de gemeente kan sturen op kwaliteiten. De confrontatie tussen de scenario's en de mogelijke effecten daarvan laten duidelijk zien dat in elk scenario negatieve effecten te verwachten zijn op verschillende milieuthema's en/of gemeentelijke doelstellingen (zie pagina 207 van het MER voor een totaaloverzicht hiervan). Terecht wordt dan ook in hoofdstuk 12 de conclusie getrokken dat een evenwicht gevonden zal moeten worden tussen de verschillende ontwikkelingen die in de scenario's beschouwd zijn.

Uitkomsten scenario's als input voor sturing voor voorkeursalternatief

Scenario's worden benut om te onderzoeken welke externe (trendmatige) factoren op het buitengebied afkomen, en wat deze kunnen betekenen voor het plan. Dit staat tegenover de ontwikkeling van alternatieven/het voorkeursalternatief, waarbij juist de (mate van) eigen sturing centraal staat. In de scenario's lopen de ontwikkelingen die van buiten komen en de eigen sturing nu door elkaar.

Uit het MER is nog niet goed te herleiden welke ontwikkelingen de gemeente zelf noodzakelijk acht vanuit de gemeentelijke opgaven, bijvoorbeeld ten aanzien van energietransitie. Hetzelfde geldt voor de gemeentelijke ambities ten aanzien van landschap en natuur per landschapstype (paragraaf 5.2. en 6.2). De Commissie merkt tegelijk op dat sommige onderdelen van de scenario's wel fors zijn ingeperkt, zoals de spelregels en randvoorwaarden voor zonnevelden in scenario 4.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit over het omgevingsplan:

- De gehanteerde aannames en veronderstellingen per scenario inzichtelijk te maken. Maak duidelijk welke zaken als autonome ontwikkeling over het gebied zou kunnen komen, en welke eigen maatregelen in de scenario's al zijn verwerkt.
- Geef aan hoe de uitkomsten van de botsproeven worden vertaald naar een voorkeursalternatief.
- Geef aan welke opties voor sturing de gemeente in het VKA kan inzetten ten behoeve van ontwikkeling van functies en kwaliteiten en geef aan tot welke milieueffecten deze opties kunnen leiden. Differentieer daarbij waar nodig per deelgebied.
- Beschrijf de milieueffecten van het voorkeursalternatief én de sturingsopties expliciet in de aanvulling (zie de paragraaf 2.2.1 van dit advies).
- Geef aan hoe de uitkomsten van de effectbepaling als basis voor de monitoring en evaluatie van het plan kunnen dienen.

Maak onderscheid tussen ontwikkelingen die de gemeente actief wil stimuleren (bijvoorbeeld omdat ze die in haar *Visie Landelijk Gebied* heeft verwoord) en ontwikkelingen waarvoor ruimte wordt geboden.

2.2 Effecten van het voorkeursalternatief (het omgevingsplan)

2.2.1 Maximale mogelijkheden, effecten en maatregelen onduidelijk

Het MER beschrijft niet het 'voorkeursalternatief' zoals dat in het (voorontwerp) omgevingsplan wordt vastgelegd (zie ook paragraaf 2.1 van dit advies). Het is daardoor niet duidelijk wat de effecten zijn van dit voorkeursalternatief (het plan), uitgaande van de maximale mogelijkheden. Hierdoor kan ook nog niet worden vastgesteld in hoeverre het plan uitvoerbaar is. Het MER kan door het ontbreken van de effecten van het voorkeursalternatief op dit moment ook nog niet ten grondslag liggen aan het omgevingsplan (bestemmingsplan).

De stap, waarin per deelgebied verkend wordt welke maatregelen (planregels) in het omgevingsplan noodzakelijk zijn om de kernkwaliteiten en andere doelstellingen te beschermen en welke ruimte voor ontwikkelingen kan worden geboden, ontbreekt grotendeels in het MER. In hoofdstuk 13 is wel een korte beschouwing opgenomen over mitigerende maatregelen en bepalingen die in het plan opgenomen zullen worden, maar deze aanbevelingen zijn weinig concreet en niet per deelgebied gespecificeerd.

De bevindingen uit de scenario's en de botsproeven in het MER hadden volgens de Commissie aanleiding kunnen vormen om in het MER concretere maatregelen voor het omgevingsplan te formuleren, ook per landschapstype. Op basis daarvan kan de gemeente per deelgebied andere afwegingen maken over bijvoorbeeld het (de voorwaarden voor) toestaan van windturbines, zonnevelden of agrarische bedrijvigheid.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:

- het voorkeursalternatief (i.c. het omgevingsplan) te beschrijven, zodanig dat de maximale mogelijkheden daarvan kunnen worden vastgesteld;
- de effecten hiervan alsnog volwaardig te beoordelen, zodat kan worden onderbouwd in hoeverre het plan uitvoerbaar is;
- te onderzoeken welke maatregelen mogelijk en nodig zijn om negatieve effecten te voorkomen, waar relevant per landschapstype/deelgebied. De Commissie geeft daarbij ter overweging om te komen tot een 'menukaart maatregelen', waarmee de negatieve effecten van de scenario's in de verschillende landschappen in meer of mindere mate kunnen worden tegengegaan. Deze menukaart kan een rol spelen bij vaststelling van het omgevingsplan, maar ook als 'maatregelen achter de hand' bij de monitoring van het plan.

2.3 Referentiesituatie en Effectbeoordeling

2.3.1 Brongegevens huidige situatie onduidelijk

Zoals in paragraaf 2.7 van het MER aangegeven dienen de effecten van het plan te worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, die bestaat uit de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. De huidige situatie en autonome ontwikkelingen zijn per milieuthema, in afzonderlijke hoofdstukken, beschreven. Het is echter onduidelijk welke brongegevens zijn gebruikt voor deze beschrijvingen. Vooral voor de agrarische activiteiten

in het plangebied is dit relevant, aangezien deze verantwoordelijk kunnen zijn voor aanzienlijke effecten op bijvoorbeeld gezondheid, natuur en landschap.

De bijlagen bij het MER en het voorontwerp omgevingsplan bevatten geen navolgbare informatie over aantallen bedrijven, type bedrijven (grondgebonden, niet-grondgebonden, plantaardige bedrijven) en aantallen dieren die in de feitelijke en/of vergunde situatie aanwezig zijn.⁴ Bijlage 8 bij het MER bevat alleen algemene (en deels verouderde) uitgangspunten voor de effectbeoordeling. De effectbeoordeling is hierdoor niet goed verifieerbaar. Dit is met name relevant voor de effectbeoordeling voor natuur (stikstofdepositie, zie ook paragraaf 2.3.2), geur en luchtkwaliteit.⁵

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een overzicht op te nemen dat de volgende informatie bevat:

- De feitelijk bestaande planologisch legale situatie: alle vergunde activiteiten voor zover deze zijn gerealiseerd.⁶ De Commissie adviseert deze gegevens voor agrarische bedrijven met bijvoorbeeld recente CBS-meetingsgegevens te staven.
- De autonome ontwikkeling; dat wil zeggen het deel van de reeds bestemde en vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt.

2.3.2 Passende beoordeling

De beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden is mede gebaseerd op een Passende beoordeling (bijlage 11). De Passende beoordeling beschrijft de mogelijke gevolgen van alle scenario's voor Natura 2000-gebieden. Bij deze beoordeling speelt onder andere stikstofdepositie een rol. In de huidige situatie zijn de Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Zutphen⁷ al overbelast door stikstofdepositie. Een toename van stikstofdepositie in deze gebieden zal daarom leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Deze situatie maakt dat stikstofdepositie, naast verstoring door bijvoorbeeld toename van recreatie of windturbines, een bepalende factor is voor ontwikkelingen in het plangebied.

De Wet natuurbescherming bepaalt dat een plan alleen kan worden vastgesteld als de zekerheid wordt geboden dat het plan de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantast.⁸ De Commissie is van mening dat de Passende beoordeling deze zekerheid niet biedt, om de volgende redenen:

- Zoals in paragraaf 2.2.1 van dit advies aangegeven is het voorkeursalternatief (het plan) niet op effecten beoordeeld en daardoor dus ook niet passend beoordeeld. De Passende

⁴ Bijlage 11 bij het voorontwerp omgevingsplan bevat wel gegevens uit het BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven), maar deze zijn niet eenvoudig te interpreteren.

⁵ Ter illustratie: de effecten op aspecten die zijn gerelateerd aan leefbaarheid en gezondheid (geluid, geur, luchtkwaliteit en fijn stof) zijn per scenario op contourenkaarten gepresenteerd. Het is echter onduidelijk op welke gegevens deze kaarten zijn gebaseerd.

⁶ Eventuele illegale situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie.

⁷ Delen van het plangebied liggen binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken. Ten westen van de gemeente Zutphen, op circa 1 kilometer van het landelijk gebied, ligt het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen. Natura 2000-gebied Veluwe ligt op 8,2 ten westen van Zutphen en Natura 2000-gebied Stelkampsveld ligt op 9,7 kilometer. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied.

⁸ Artikel 2.8, derde lid. Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

beoordeling moet uitgaan van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, inclusief eventuele wijzigingsbevoegdheden.

- Zoals in paragraaf 2.3.1 van dit advies aangegeven is onduidelijk van welke brongegevens is uitgegaan. De AERIUS-berekeningen die per scenario zijn opgenomen zijn dan ook niet controleerbaar. De effecten van het plan dienen te worden beoordeeld ten opzichte van de huidige feitelijke situatie.
- Uit de beoordeling van de scenario's is duidelijk dat ieder scenario leidt tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. De Passende beoordeling maakt niet duidelijk in hoeverre dat risico ook geldt voor het omgevingsplan. Indien het plan significante effecten kan hebben, betekent dit dat mitigerende maatregelen nodig zijn om de zekerheid te kunnen bieden dat natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. Ten aanzien van het aspect stikstof bevat het voorontwerp omgevingsplan, in lijn met een aanbeveling daartoe in hoofdstuk 13 van het MER, een verbod op het gebruik van gronden en gebouwen indien dit leidt tot een toename van stikstofemissie.⁹ Overige mitigerende maatregelen ter voorkoming van significante effecten zijn (op hoofdlijnen beschreven) in hoofdstuk 10.2 van de Passende beoordeling, maar niet in de planregels terug te vinden. Daarnaast is voor wat betreft het in de planregels opgenomen emissieplafond voor stikstof in het MER niet inzichtelijk gemaakt in hoeverre bedrijven kunnen uitbreiden zonder toename van emissie.¹⁰
- In de Passende Beoordeling wordt voor mitigerende maatregelen tevens verwezen naar het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het PAS. Daaruit blijkt dat de Passende beoordeling bij het PAS niet als toestemmingsbasis kan dienen voor plannen en projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:

- een passende beoordeling op te stellen voor het voorkeursalternatief/omgevingsplan op basis van de maximale mogelijkheden die dit plan biedt, met daarin opgenomen een goed onderbouwde referentiesituatie;
- inzicht te bieden in de gevolgen van de stikstofregel in het plan voor de ontwikkelingsmogelijkheden die bedrijven in het plangebied daadwerkelijk kunnen invullen;¹¹
- op basis van deze analyse een alternatief samen te stellen dat uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.¹²

⁹ Zie artikel 75 van de planregels bij het voorontwerp omgevingsplan.

¹⁰ Sommige bedrijven zullen emissiebeperkende technieken kunnen toepassen en daardoor de beschikbare ruimte binnen het bouwvlak geheel of gedeeltelijk kunnen invullen op basis van "interne saldering". Voor andere bedrijven zal op grond van de stikstofregels geen uitbreiding van activiteiten mogelijk zijn (voor zover deze tot een toename van stikstofuitstoot leidt). Voor de betreffende bedrijven én voor de omgeving is het van belang dat het MER hierover duidelijkheid geeft.

¹¹ Hierbij is bijvoorbeeld van belang om te weten in hoeverre in het plangebied verouderde stalsystemen aanwezig zijn. Door daar bijvoorbeeld nieuwe emissiearme stalsystemen toe te passen ontstaat ontwikkelingsruimte.

¹² Dat wil zeggen een alternatief waarvoor kan worden uitgesloten dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Dit kan bijvoorbeeld op basis van een tabel waarin per bedrijf wordt aangegeven welke ontwikkelingsruimte er kan worden gecreëerd door het toepassen van (bewezen) emissiebeperkende technieken. Hiermee wordt voor iedereen duidelijk welke bedrijven op grond van de stikstofregel kunnen uitbreiden (en met welke maatregelen) en welke niet.

2.3.3 Archeologie

Het MER bevat veel waardevolle informatie over landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de verschillende landschapstypen, mede op basis van een uitgebreid onderzoek van RAAP¹³. De analyse van de huidige situatie en de scenario's geeft veel informatie over verschillen binnen de gemeente, op basis waarvan per deelgebied afgewogen keuzes gemaakt kunnen worden.

In het onderzoek ontbreekt echter het onderdeel archeologie. Dit is opmerkelijk, aangezien het voorontwerp omgevingsplan – mede op basis van de Visie Landelijk Gebied – aangeeft dat archeologisch waarden beschermd moeten worden en hiervoor regels zijn opgenomen. Doordat het MER geen informatie geeft over de archeologische waarden is niet duidelijk op basis waarvan keuzes zijn gemaakt in het omgevingsplan.

Het MER dient in beeld te brengen welke ontwikkelingen die op de verschillende deelgebieden/landschapstypen in het buitengebied afkomen, een bedreiging vormen voor de archeologische waarden, en welke maatregelen daartegen getroffen kunnen worden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de hierboven beschreven analyse alsnog uit te voeren.

2.3.4 Klimaatadaptatie

Alle gemeenten moeten uiterlijk in 2019 een stresstest doen om de kwetsbaarheid van hun gebieden voor klimaatveranderingen in kaart te brengen. Dit is vastgelegd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Op basis van de uitkomsten van de stresstest kunnen maatregelen geformuleerd worden om goed met de risico's van klimaatverandering om te gaan. In de gemeente Zutphen is al in 2017 een stresstest uitgevoerd, waaruit blijkt dat Zutphen vooral kwetsbaar is voor droogte. De gemeente is vervolgens samen met het Waterschap Rijn en IJssel het integrale klimaatprogramma 'Zutphen, een prettig klimaat' gestart.

In het MER wordt geen verband gelegd met de stresstest of het klimaatprogramma. Daardoor is onduidelijk in hoeverre de ontwikkelingen waar in de scenario's vanuit wordt gegaan gevoelig zijn voor klimaatverandering en welke maatregelen genomen kunnen worden om dit te beperken. Klimaatverandering kan ook kansen bieden voor het landelijk gebied.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER aan te geven hoe de uitkomsten van de stresstest en het klimaatprogramma doorwerken in het omgevingsplan. Ga na in hoeverre keuzes die in het omgevingsplan gemaakt worden belemmerend kunnen zijn voor het klimaatbestendig maken van het buitengebied.

¹³ RAAP-rapport 3576 "Een cultuurhistorische kaart van de gemeente Zutphen" (conceptversie 12 december 2018).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Jan Bakker

ir. Sjoerd Bokma

drs. Roeland During

drs. Pieter Jongejans (secretaris)

Marja van der Tas (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsplan landelijk gebied (formeel: bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, conform de Crisis- en Herstelwet).

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D14, C14, “veehouderijen”. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Zutphen.

Initiatiefnemer besluit

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zutphen.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3273](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

